

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแควระบบ และป่าสียัด”

กรมที่ดินได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๕๑๖.๒/๓๑๙๖๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแควระบบ และป่าสียัด” สรุปความได้ว่า กรมที่ดินได้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) บริเวณรอยต่อของจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งพบว่า น.ส. ๓ ก. ที่ออกในตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จำนวน ๑๑๙ แปลง อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแควระบบ และป่าสียัด” จังหวัดปราจีนบุรีจึงได้แจ้งผลการตรวจสอบเพื่อให้กรมที่ดินพิจารณาดำเนินการเพิกถอนตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งที่ดินบริเวณที่มีปัญหาดังกล่าวมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑. “ป่าแควระบบ และป่าสียัด” เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนดให้ป่าแควระบบ และป่าสียัด ในท้องที่ตำบลวังเย็น อำเภอบางคล้า และตำบลเกาะขนุน ตำบลคูยาศมี ตำบลท่าตะเกียบ ตำบลท่ากระดาน อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นป่าสงวนแห่งชาติ

๒. ในปี ๒๕๑๒ ได้มีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ยกเลิกกำหนดแนวเขตป่าแควระบบ และป่าสียัด ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๕๐๙) และกำหนดให้ป่าแควระบบ และป่าสียัดในท้องที่ตำบลเกาะขนุน อำเภอนมสารคาม ตำบลคูยาศมี ตำบลท่ากระดาน ตำบลท่าตะเกียบกิ่งอำเภอสนามไชย อำเภอนมสารคาม และตำบลวังเย็น อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นป่าสงวนแห่งชาติ

๓. ต่อมาในปี ๒๕๒๕ ได้มีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๘๖ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ให้เพิกถอนป่าแควระบบ และป่าสียัด ในท้องที่ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนมสารคาม ตำบลทุ่งพระยา ตำบลคูยาศมี ตำบลลาดกระทิง ตำบลท่ากระดาน ตำบลท่าตะเกียบ อำเภอสนามชัยเขต และตำบลวังเย็น ตำบลหนองไม้แก่นกิ่งอำเภอแปลงยาว อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) นอกจากการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ บางส่วน

๔. กรมที่ดินได้เดินสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และได้ออก น.ส. ๓ ก. จำนวน ๑๑๙ แปลง ในท้องที่ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งท้องที่ดังกล่าวมิได้ระบุเป็นท้องที่ในแนวเขตป่าแควระบบ และป่าสียัด โดยตำบลลาดตะเคียนได้ตั้งเป็นตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๑ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๑

๕. กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้เคยให้ความเห็นในเรื่อง ทหารหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกพระราชกฤษฎีกาเพิ่มเติมชื่อตำบลที่ตกหล่นและการผนวกพื้นที่เพิ่มเติมเข้าในอุทยานแห่งชาติ (เรื่องเสร็จที่ ๗๒/๒๕๒๓) โดยเห็นว่าพื้นที่ใดจะเป็นเขตอุทยานแห่งชาติหรือไม่ นั้น จะต้องพิจารณาตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติ เพราะจะต้องถือเอาท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาเป็นสำคัญ แม้ว่าตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาจะมีเขตครอบคลุมท้องที่มากกว่าที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาก็ไม่ถือว่าท้องที่ส่วนที่เกินกว่าที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตอุทยานแห่งชาติด้วย ดังนั้น เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติมิได้มีชื่อตำบลบางตำบลโดยเหตุที่มีการตกหล่นชื่อตำบลนั้นไปก็ต้องถือว่าพื้นที่ของตำบลที่ตกหล่นไปนั้นไม่ได้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนั้นด้วย ทั้งนี้ ดังปรากฏตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๙๐/๒๕๔๘ ซึ่งวินิจฉัยว่า “พระราชกฤษฎีกาสงวนป่าคุ้มครองระบุตำบลคลองกระปือ แต่แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาครอบคลุมถึงตำบลปากพั่นฝั่งตะวันตกด้วย ต้องบังคับตามข้อความในพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น จะเลยตลอดถึงตำบลอื่นตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วยไม่ได้” แต่โดยที่เรื่องทำนองเดียวกันนี้ได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๒๔/๒๕๒๐ วินิจฉัยว่า “พื้นที่ที่อยู่ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตป่า แม้พระราชกฤษฎีกาจะมีได้ระบุถึง ก็ถือว่าอยู่ในเขตป่าตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวด้วย” ซึ่งผลตามคำพิพากษาฎีกาดังกล่าวจึงแตกต่างไปจากที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า น.ส. ๓ ก. จำนวน ๑๑๙ แปลง แม้จะอยู่ในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งยกเลิกความในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๕๐๙) แล้ว กำหนดให้ป่าแควระบม และป่าสียัด ในท้องที่ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม ตำบลคูยาดหมี ตำบลท่ากระดาน ตำบลท่าตะเกียบ กิ่งอำเภอสนามไชย อำเภอพนมสารคาม และตำบลวังเย็น อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง เป็นป่าสงวนแห่งชาติ แต่กฎกระทรวงทั้งสามฉบับดังกล่าวมิได้มีการระบุตำบลลาดตะเคียน อำเภอekinบุรีรัมย์ จังหวัดปราจีนบุรี ไว้ในกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแควระบม และป่าสียัด”

นอกจากนี้ ตำบลลาดตะเคียนเป็นท้องที่ที่ได้มีการประกาศตั้งเป็นตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๑ ก่อนที่จะมีกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นป่าสงวนแห่งชาติ แม้จะมีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) ก็ยังไม่มีมีการระบุให้ท้องที่ตำบลลาดตะเคียนเป็นป่าสงวนแห่งชาติด้วย ดังนั้น แม้ท้องที่ตำบลลาดตะเคียน อำเภอekinบุรีรัมย์ จังหวัดปราจีนบุรี จะอยู่ในแนวเขตแผนที่ท้ายกฎกระทรวงแต่ก็ไม่มีสถานะเป็นป่าสงวนแห่งชาติแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) และแม้ว่าจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดปราจีนบุรีจะได้ตกลงกำหนดแนวเขตการปกครองกันใหม่ให้พื้นที่บางส่วนของตำบลท่ากระดาน อำเภอekinบุรีรัมย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแควระบม และป่าสียัด” ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) เปลี่ยนเป็นอยู่ในท้องที่ในตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ์ และตำบลเขาไม้แก้ว ตำบลวังท่าช้าง ตำบลลาดตะเคียน อำเภอekinบุรีรัมย์ จังหวัดปราจีนบุรี เป็นผลให้พื้นที่

ตำบลลาดตะเคียนคงเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ถึงแม้จะมีได้ระบุชื่อท้องที่ในกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวงที่กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติก็ตาม ทั้งนี้ เป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ตามบันทึก เรื่อง หรือกรณีชื่อท้องที่การปกครองภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเปลี่ยนแปลง และ/หรือตกหล่น โดยในเขตป่าสงวนแห่งชาติจะไม่รวมถึงตำบลลาดตะเคียนซึ่งมิได้เป็นป่าสงวนแห่งชาติอยู่ก่อน จนกว่าจะได้มีการแก้ไขกฎกระทรวงเพิ่มเติมชื่อท้องที่ที่ตกหล่นให้เป็นการถูกต้องเสียก่อน

กรมที่ดินจึงได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๕๑๖.๒/๑๐๐๐ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๗ ถึงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งในขณะนั้นเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อขอทราบความเห็นและผลการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

๖. กรมป่าไม้ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๑๖๑๒.๓/๙๘๖๘๔ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ แจ้งความเห็นในประเด็นที่กรมที่ดินสอบถามว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กระทรวงมหาดไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวเขตการปกครองระหว่างจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทราหลายครั้ง และได้มีการแก้ไขแนวเขตจากแผนที่ทหารในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ด้านที่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทราบางส่วน ทำให้พื้นที่บางส่วนของตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแควระบม และป่าสียัด” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) ๑ เปลี่ยนเป็นอยู่ในท้องที่ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ์ และตำบลเขาไม้แก้ว ตำบลวังท่าช้าง ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ดังนั้น พื้นที่บางส่วนของตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเปลี่ยนเป็นอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรีในภายหลังนั้น จึงยังคงเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบม และป่าสียัด จังหวัดฉะเชิงเทรา แม้จะมีได้ระบุชื่อท้องที่ในกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวงกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติก็ตาม ทั้งนี้ เป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) เรื่อง หรือกรณีชื่อท้องที่การปกครองภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเปลี่ยนแปลง และ/หรือตกหล่น (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๓๔)

๗. กรมที่ดินจึงขอหารือดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้มีความเห็นว่า พื้นที่ใดจะเป็นเขตอุทยานแห่งชาติหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติ เนื่องจากจะต้องถือเอาท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาเป็นสำคัญ แม้ว่าตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาจะมีเขตครอบคลุมท้องที่มากกว่าที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาก็ไม่ถือว่าท้องที่ส่วนที่เกินกว่าที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตอุทยานแห่งชาติด้วย ซึ่งสอดคล้องตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๙๐/๒๔๙๘ นั้น จะสามารถนำมาใช้ในกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ได้หรือไม่ และในกรณีที่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๒๔/๒๕๒๐ วินิจฉัยแตกต่างไปจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๙๐/๒๔๙๘ ควรยึดถือความเห็นและดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร

ประเด็นที่สอง การที่ท้องที่ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ซึ่งมีได้เป็นท้องที่ที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงกำหนดให้ป่าแควระบม

และป่าสียัดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ แต่ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองโดยพื้นที่บางส่วนของตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) ไปอยู่ในท้องที่ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ์ และตำบลเขาไม้แก้ว ตำบลวังท่าช้าง ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีจะมีผลทำให้ตำบลลาดตะเคียนทั้งตำบล (ส่วนของตำบลเดิมที่ไม่เคยระบุท้องที่ไว้ในกฎหมายกระทรวงและส่วนที่แยกมาจากท้องที่ที่ถูกระบุให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ) เป็นป่าสงวนแห่งชาติไปทั้งหมดหรือไม่หรือเป็นป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะพื้นที่ตำบลลาดตะเคียน (ใหม่) ในส่วนที่แยกมาจากตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา เท่านั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน และกรมการปกครอง) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมป่าไม้) ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ตามที่กรมที่ดินหรือมามีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้น คือพื้นที่ที่มีการออกเอกสารสิทธิอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือไม่ เห็นว่า พื้นที่ใดจะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการเดินสำรวจในปี ๒๕๑๗ คือ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนดให้ป่าแควระบบ และป่าสียัด เป็นป่าสงวนแห่งชาติโดยมีสาระสำคัญตามข้อ ๑ ของกฎหมายดังกล่าว ดังนี้ “กำหนดให้ป่าแควระบบ และป่าสียัดในท้องที่ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม ตำบลคูยายหมี ตำบลท่ากระดาน ตำบลท่าตะเกียบกิ่ง อำเภอสนามชัย อำเภอพนมสารคาม และตำบลวังเย็น อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎหมายนี้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ” แต่การจะพิจารณาว่าบริเวณใดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือไม่ จะพิจารณาแต่เพียงท้องที่ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายอย่างเดียวยังไม่ได้ ต้องพิจารณาตามแผนที่ท้ายกฎหมายดังกล่าวด้วย เพราะการที่จะรู้ว่าป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายนั้น มีอาณาเขตกว้างยาวแค่ไหนเพียงใด ต้องดูจากแผนที่ท้ายกฎหมาย ทั้งนี้ ตามนัยของคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๒๔/๒๕๒๐^๑

^๑คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๒๔/๒๕๒๐

มาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดป่าโสโป๊ะ ในท้องที่ตำบลกระปี่น้อย อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ให้เป็นป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติว่า “ให้ป่าโสโป๊ะในท้องที่ตำบลกระปี่น้อย อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นป่าคุ้มครอง” ดังนี้ การที่จะวินิจฉัยว่าที่พิพาทอยู่ในเขตป่าคุ้มครองหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาประกอบด้วย แม้ได้ความว่าที่พิพาทอยู่ในท้องที่ตำบลกระปี่ใหญ่มีใช้ตำบลกระปี่น้อยก็ตามแต่เมื่อปรากฏว่าอยู่ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา ก็ต้องถือว่าที่พิพาทอยู่ในเขตป่าคุ้มครองตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ที่ ๓๐๒๒/๒๕๓๖^๒ และที่ ๕๒๒๓/๒๕๔๘^๓ การเปลี่ยนแปลงเขตท้องที่การปกครองในภายหลังเป็นเพียงการบริหารงานในด้านการปกครองเท่านั้น หากทำให้ป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวที่ได้ผ่านการดำเนินการกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยครบถ้วนมาแต่ต้นจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามเขตปกครองท้องที่ที่กำหนดขึ้นใหม่แต่อย่างใดไม่ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ที่ได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๓๔^๔ สรุปความได้ว่า แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงเขตท้องที่การปกครองในภายหลังก็ตามแต่การเปลี่ยนแปลงเขตท้องที่การปกครองมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์แก่การปกครองท้องที่และเป็นการดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะอีกเรื่องหนึ่งต่างหากอันไม่เกี่ยวกับเรื่องกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเขตปกครองท้องที่ในบริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติจึงเป็นเรื่องของการบริหารงานในด้านการปกครองเท่านั้น ไม่ทำให้เขตป่าสงวนแห่งชาติเปลี่ยนแปลงไปตามเขตการปกครองที่กำหนดขึ้นใหม่แต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง เมื่อได้วินิจฉัยถึงสถานะของป่าสงวนแห่งชาติในประเด็นที่หนึ่งเช่นนี้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๐

^๒คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๒๒/๒๕๓๖

แม้ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าพนมดงรัก ในท้องที่ตำบลโนนสูง ตำบลปักดาง อำเภอบัวชุม และตำบลละหาน ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๒๑ จะกำหนดให้บริเวณที่ดินป่าพนมดงรักเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉพาะในท้องที่ตำบลโนนสูง ตำบลปักดาง อำเภอบัวชุม และตำบลละหาน ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และมีได้ระบุตำบลสูง อำเภอกันทรลักษ์จังหวัดศรีสะเกษไว้ แต่เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าบริเวณที่เกิดเหตุอยู่ในแนวเขตแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ต้องถือว่าที่เกิดเหตุอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

^๓คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๒๓/๒๕๔๘

กฎกระทรวงกำหนดให้ป่าดงมูลภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้น การพิจารณาว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติดงมูลหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากแผนที่ท้ายกฎกระทรวงด้วย

บันทึก เรื่อง หรือกรณีชื่อท้องที่การปกครองภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเปลี่ยนแปลงและ/หรือตกหล่น ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๔๐๐ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี